

Politikai
röpiratok,

60.

60
465

Koronthály Ferencz

nyitra-szeniczi országos képviselőnek

JELLEMRAJZA.

JGAZY ISTVÁN-TÓL.

(Nádasi József István.)

11.

Trencsénben,

SKARNITZL XAV. FERENCZ KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL.

1875.

612752 00564949

„Napfényre vele“!

DE BALLAGI GÉZA

KORONTHÁLY FERENCZ úr, egy — számos családdal megáldott — uradalmi tisztartónak fia, született Wittenczen 1823-ik évben.

Már zsenge korában kimutatta élete pályájának irányát, a mennyiben mint iskolás deák mitsem tanult, annál többet ügyesen kártyázott s feltűnően sok pénzt költött.

„Urit mature, quod vult urtica manere.“

Ugyan is Koronthály Ferencz 1840/1. évben Győrött a jogi akademiában a jogot tanulmányozván, néhai atyja Koronthály János, vittenczi volt tisztartó által bizonyos Steinigen — később Kövesdy — Ferencz városi tanácsnoknál elszállásoltatott; a nekie használatul kiadott szobában volt a többi butorok közt egy fiókos nagy szekrény, melynek egyik zárt fiókjában gazdája, fennevezett Steinigen tanácsnok saját aranyos magyar díszruháját tartani szokta; — megtörtént azonban, hogy Koronthály Ferencznek alkalmilag ismét egy kis pénzre lévén szüksége, ő azon fióknak zárját feltörte, a fiókból az aranyos magyar díszruhát kivette és ott egy házaló zsidónak eladta.

Miszerint pedig a gyanút magától elhárítsa, ama lakszobájának zárját is feltörte; s később nagy zajt ütven panaszkodott: hogy ezen idegen emberek által történt betörés alkalmával ő is meglopott s ingóságaiiban ő is tetemesen megkárosított légyen.

A megejtett vizsgálat folyamán azonban ama házaló zsidó, a ki az aranyos díszruhát Koronthály Ferencztől megvette volt, kipuhatoltatván s részéről igazoló védelméül előadatván, hogy ő ezen díszruhát nem lopta, hanem egy előtte ismeretes iskolás úrfitól megvásárolta légyen: Koronthály Ferencz semmi jót sem gyanítva, azonnal — a mint azon házaló zsidó elzárattott — Győrből megszökött s Wittenczre atyjához menekült.

Ez pedig ismervén Ferencz fiának rossz hajlamait s így azonnal gyanítván, hogy fia Győrött bizonynyal valami csinyt elkövetett légyen, célszerűnek látta — akkor már — korosabb Anna leányját, jelenleg Farkas János, szeniczi lakosnak nejét, János fiával, akkor Nyitra megyei mérnökkel Győrrre indítani, miszerint ezek Ferencz fia rögtön megszökésének okát kipuhatolják és, ha valami csinyt elkövetett volna, azt alkalmas módon elsimitsák és jóvá tegyék.

A kiküldött két testvér Győrött mindent rendbe hozott.

Zmertych Simon ez időben gyámnokolt Imre öccse, magyar-óvári tanuló után járván, útközben találkozott ama két Koronthály testvérrel, a mint azok Győrből már visszautaztak, a kiktől névszerint Koronthály Jánostól ezen lopásról körülményesen értesült s így nekie erről tudomása vagyón.

Hogy pedig ezen lopási eset valósággal így megtörtént légyen, azt igazolja a következő későbbi történet.

Ugyan is 1864-ik évben Koronthály Ferencz a pöstényi fürdőben megjelenvén s ott feltűnő módon, nagyúri fogatával, ezüst paszomántos vadászszával és a pénznek bő költekezésével nem csak pöffeszkedvén, hanem egy némely tekintélyes fürdői vendéget lenéző viseletével meg is sértvén, ezeknek egyike, névszerint Karkovánvi Zsigmond úr

— előbb győri ügyvéd — s akkor Nyitra megyei törvényszéki ülnök, Koronthály Ferenczet nyilvános helyen tolvajnak nevezte; elbeszélvén, hogy ő 1840/1-ik évben, mint is akkori győri ügyvéd s mint Steinigen, később Kövesdy Ferencznek meghatalmazott ügyvéd-képviselője, amaz elkövetett lopásból eredő kárnak pótlása céljából Wittenczre Koronthály János tisztartóhoz utazott, a ki azon aranyos díszruhának ellopásából eredő kárnak megtérítése fejében 700 ftot, az utazási és egyéb költségek fejében 400 ftot s így összesen 1100 ftot az ő kezeihez lefizetett légyen; megjegyezvén, hogy tudomására Koronthály Jánosnak még sok száz forintjába került légyen annak kieszközlése, hogy fia Koronthály Ferencz az iskolából végkép ki nem csapatott, s hogy nekie megengedettett légyen azon iskolai évet magántanulóképen folytathatni; mely póstényi közbenjött esetről szintén Zmertych Simonnak van tudomása.

Mintegy 1844-ik évben az ügyvédi vizsgát letévén, azonnal neki kezdett a szédelgésnek; egy pár szürke ló, vörös bojtos kötőfék, földött hintó, volt ügyvédi irodájának első szükséglete; azután következett a gazdag ezüst paszomántos vadásznak, egy szakácsnak felfogadása, úri háztartás, s mindennemű ilyféle feltünőségek.

Ily szédelgési módon, nem annyira ügyvédi hírré, mint inkább némi névre tett szert; — szóba hozatta magát; minthogy azouban a jogtudományról fogalma sem volt, de még egy nyelvben sem tudott — valamint még most tud — tíz sort ortografiai hiba nélkül megírni, természetes, hogy ügyészkedése csak is az 1832/6. 20-ik t. c. szerinti szóbeli perecskékre szorítkozott s ő kiadásait leginkább ügyes kártyajátékból, — a mihez valóban igen jól ért — fedezte.

Páratlan tudatlansága mellett sikerült nekie mindennemű utakon és módokon, hazugsággal, szem-

telenséggel, zsarolással időközben meglehetősen vagyona szert tenni.

Szeniczén a piacon egy házat megvevén azt leromboltatta s helyén egy aránylag költséges házat emeltetett; valamint a kunói szőlőkben is egy emeletes présházat, illetőleg nyáralót építtetett s mintegy 60 holdnyi földeket is szerzett.

Legfeltűnőbb volt azonban szellemi tehetetlenségéhez aránytalan nagy költsége; nagy úri fogatok, számos szolgaszemélyzet, költséges bútortat, lucullusi dűzsölések Koronrhály „a herczeg“ és „monte christo“ melléknevet szereztek nekie; s míg a nagy közönség csak azt tudta, hogy ügyvédi saját munkásságával becsületes úton módon magának száraz kenyert sem képes szerezni s így bevételeinek forrásait nem igen bírta felfedezni, addig az élesebb látásuak tudták, hogy az újonczásoknál üzött szédelgése, a köznépek ámitásai, ügyfeleinek szemtelen raffinirozott zsarolása s nyúzása, s utóbb a büntető kodexnek és perrendtartásnak hiánya képezik azon jó zsíros talajt, melyen munkásságának búzája Mokry-féle kalászokat hajt.

Néhány köztudomásra jutott s alább közlendő esetekből könnyű leendő ügyvédi praxisának minőségére következtetni.

Az ötvenes évek elején ügyvédi munkáinak elkészítésére s a bíróságok előtti allegátiokra rendszeren egyes fogalmazókat, sőt közben hites ügyvédeket is tartott irodájában; a Bach-féle korszakban pedig rendszeren talált egynéhányat a volt hivatalnokok közül, a kik helyette a kereseteket s egyéb beadványokat elkészítették, az allegátiokban segítettek, a felebbezéseket s egyéb munkákat helyette végezték; ezen hivatalnokokat annyira tudta megnyerni, illetőleg megvesztegetni, hogy az ezen viszonyból eredő közbotránynak megszüntetésére utóvégre kénytelen volt az akkori cs. k. po-

zsonyi főtörvényszéki elnök egy külön elnöki rendelettel a nagyszombati volt cs. kir. törvényszéki, a szeniczi, szakolezai és miavai cs. k. szolgabíróági minden rangú hivatalnokokat Koronthály Ferencz hirhedt házának látogatásától formasieruen eltiltani.

Ez akkor Szeniczén köztudomású dolog volt; mert az annak előtte naponként Koronthály Ferencznél tartatni szokott lakmározások, borozások és sörözések rögtön megszűntek: és mert maguk azon hivatalnokok, különösen pedig azon kevesek, a kik nem jártak volt nevezett ügyvédnek házához sem tettek titkot amaz elnöki rendeletből, hanem nyiltan kimondák, hogy ilyféle elnöki rendelvényt kaptak légyen, mely egyébbkint minden elnöki jegyzőkönyvben, úgy a pozsonyi főtörvényszéki, mint a nagyszombati megyei törvényszéki és nevezett három szolgabíróóságok elnökeiében még most is könnyen feltalálható

Ezen főtörvényszéki elnöki rendeletről — magától értedődik — maga Koronthály Ferencznek is volt tudomása, a mennyiben ama jól megbizott hivatalnokok rögtöni kimaradásuk indokát, vele bizonnyal bizalmasan közölték; ő azonban ezen elnöki rendelet által házáat, önszemélyét megbántva épen nem érezte; ilyféle nyilvános, legyalázó megbélyegzés őt sodrából épen ki nem hozta; tudomásul vette, és ama hivatalnoki segítség ezen túl titokban szolgáltatott s viszont titokban díjaztatott.

Ügyvédi zsarolásokért s különnemű kihágásokért több ízben volt hol 300 frt., hol 400 ftnyi birságokban elmarasztalva; a mint is ez az országos levéltárban Budapesten, különösen pedig a volt cs. k. pozsonyi főtörvényszéki elnökségnek 468., 1201., 8845./ex 1858. és 256., 1070., 4795., 4266/ex 1859. VI. *disciplinar./Koronthály* szám alatt lévő, valamint a létezett cs. k. bíróságoktól átvett és a Pozsony és Nyitra megyei levéltárakba letett 1857.

egész 1860-ik évi iratokból teljes világosságra hozható; hogy ha notabene mind azon iratok ott, a hová 1860-ik évben tétettek, még valósággal s tényleg léteznek; mert az ilyen ellene bizonyító okmányokat ő inkább szereti saját birtokában látni; s miután aranyos magyar díszruhánál rendesen kisebb volument képeznek, s különös mesterséges záruk alatt sem szoktak őriztetni, nem tartozik a lehetlenségek közé, hogy ezen iratok némelyike a nekie szánt nyughelyről elveszett s volt létének bizonyítéka most csak is az illető beadványi jegyzőkönyvekből vezethető.

Vannak azonban ezen irott okmányokon kívül még élő tanúbizonyságok is; — ott van Pozsonyban a köztiszteletben álló Hell Miksa, jelenleg ügyvéd úr, — annakelőtte és pedig egész 1860-ik évig cs. k. szolgabíró Szeniczén, a ki mind ama Koronthály Ferencz házára vonatkozó elnöki eltiltásról (noha bár ez őt, mint is Koronthály Ferencznek házát mindég messze kerülőt személyesen nem érintette) mind pedig ezen Koronthályféle birságokról igen jól fog még emlékezni; itt van Szeniczén testi, lelki és házi barátja, Belicza István, szeniczí alesperes és plébános úr, a kinek mind erről legjobb tudomása vagyon s ez állításait tanuképen is erősítheti; ő lévén ugyan is az, a ki a volt cs. kir. szolgabíróság útján ama birságokat — Koronthály Ferencz ügyvédnek vétségeit tartalmazó rendeleteknek kíséretében — a szegények közötti szétosztás végett átalvete és így arról, valjon hányszor, mennyi pénzbirságban és miféle kihágásokért illetőleg vétségekért volt legyen Koronthály Ferencz ügyvéd úr megbüntetve legalaposabb felvilágosítással szolgálhat.

Ezen tetemes birságok hová fordításáról, mi módoni és névszerint kik közötti felosztásáról főtiszt. Belicza István alesperes és plébános úr mind eddig még soha senkinek sem számolt; fel-

szóllítatik tehát ezennel, hogy ama hatósági rendeleteknek közlése mellett, a járási szolgabírói hivatalnál a nyilvánosságnak számoljon.

Koronthály Ferencz úr politikailag soha sem foglalt állást; ő mindég minden párthoz tartozik s így voltaképen egyhez sem; politikai meggyőződés nála mellék dolog; a fődolog a pénznek szerzése; — a Bachféle korszak alatt természetesen cs. k. pénzügyi ügyész volt; 1861-ik évben azonban ő volt az első, a ki az új korszak üdvözlésére Szeniczén kivilágítást indítványozott, házának ablakait legfényesebben kivilágította, sőt mi több, néhai báró Jeszenák Jánosnak — nagy alakban festett — arczképét előkerítette s ablakába kitévén nagyszerűen kivilágosította s evvel a Bachféle párttól a magyar nemzeti párthoz átcsapott.

Ez idő óta, úgy látszott, mintha az ellenzékkel tartott volna; miglen 1869-ik évben a volt Deákparti képviselőnek megválasztatása mellett működött.

1856-ik évben csalási bűntény miatt vád alá helyezve és ennek folytán az ügyvédségnek gyakorlatától mintegy fél évig volt felfüggesztve.

Az ez ügyre vonatkozó periratok valószínűleg a nyitrai levéltárban lesznek, illetőleg lenniök kellene letéve; minthogy azonban azokba idő rövidsége miatt be nem pillanthatok, kéntelenítem csak amúgy emlékezetem után az ügyet röviden előadni.

Az ötvenes években keletkezett egy, úgy látszik ministeri rendelet, melyszerint az úrbéri állományból egyes részek eladása a vételár elvesztése alatt megtiltatott; és az úrbéri állománytól idő folytán elszakasztott, elzálogosított egyes földrészek az úrbéri állományhoz azonnal tényleg visszacsatolandóknak rendeltettek.

Ezen rendeletet Koronthály Ferencz úr két sándorfi zsidóval — Steiner testvérekkel — akkép magyarázta, hogy ha valaki egy úrbériségből csak a külsőségeket, a másik pedig az úrbéri

belsőtelket és a külsőségeknek egy részét, vagy csak magát a belsőséget bírta, hogy az ily esetben, ez új törvényes intézkedés értelmében azon fél, a ki a külsőségeket bírja, ezeket ingyen lesz köteles annak átadani, a ki az illető beltelket bírja.

Azon két zsidó ezen „törvényt“ Sándorfon — a megye szélén fekvő s igen jámbor együgyű emberek által lakott mezővárosban — a fentebbi értelemben hirdetvén s több oly úrbéres birtokost, a ki csak külsőségeket birt megijesztvén, hogy birtokukat ingyen leendnek kénytelenek az illető beltelki birtokosoknak kiszolgáltatni, őket arra birták, hogy mint sem azon külsőségeket ingyen elvesztenék, inkább siessenek azokat mielőbb másnak, a ki ezen törvényről még mit sem tud — habár olcsóbban is eladni, miszerint legalább egészben ne károsodjanak s legalább valamit kapjanak.

Mindazokat pedig, a kik az ilyetén „törvénynek“ fennlétezésén kételkedtek, Koronthály Ferencz ügyvéd úrhoz utasították azzal: hogy ott, ezen úrnál azon törvénynek valóságáról legjobb felvilágosítást s maguknak teljes meggyőződést fognak szerezhetnek.

Koronthály Ferencz ügyvéd úr csakugyan mindazoknak, a kik az ez irányban kitanítás és felvilágosítás végett nála megjelentek, a dolgot épen úgy adta elő, a mint azt ama két zsidó Sándorfon terjesztette volt, — a minek az lett következménye, hogy több sándorfi lakos úrbéri külső birtokát, $\frac{1}{3}$, vagy $\frac{1}{4}$ telkét csekély áron, tetemes kárral azoknak eladta, a kik náluk Steiner testvérek által vevőkül bemutatattak.

Végtére is közbeszédnek tárgyává válván ez esetek és a károsodottak panaszt emelvén Steiner testvérek ellen, a fenntitő vizsgálat megindult s ők a fennlétezett nagyszombati cs. k. törvényszék által 1856-ik évben csalási büntény miatt vád alá helyeztettek anélkül, hogy azon cs. k. megyei tör-

vényszék Koronthály Ferenczről csak is emlétést tett volna; mely feltűnő elnézés csak is úgy magyarázható: hogy Koronthály Ferencz a nagyszombati volt törvénszék egy némely tagjaival finom borok, sörök, fázványok, szalonkák, özők, nyulak és vaddisznónak közvetítése mellett közelebb testi-lelki baráti viszonyba lépván, ők viszonyt ilyenemű disznóságokkal igyekeztek hálás baráti elismerésüket tanusítani.

Ezen vád alá helyezési határozat ellen Steinerék a pozsonyi volt cs. k. főtörvénszékhez felyamódtak.

A menykő néha felhőtlen tiszta égből is lecsap!

A pozsonyi cs. k. volt főtörvénszéknek tagjai sokkal nagyobb műveltségű, szilárdabb jellemű s általán becsületes emberek lévén, lehetetlen volt nem látniok, hogy ezen csalásnál az értelmi bünszerző voltaképen Koronthály Ferencz ügyvéd úr, Steinerék pedig a tényleges tettesek; minél fogva ez utóbbiak ellen a nagyszombati volt cs. k. törvénszék által hozott vád alá helyezési végzést helyben hagyván, azt Koronthály Ferenczre is, mint is értelmi bünszerzőre kiterjesztette s ügyvédségének gyakorlatától felfüggesztette.

Ezen főtörvénszéki határozat ellen Koronthály Ferencz ügyvéd úr a bécsi cs. k. semmitőszékhez felülvizsgálati kérvényt adott be, melynek története egy külön kötetnek anyagául fentartatik, s melynek folytán Koronthály Ferencz a vád alól felmentetett.

Az ez ügyre vonatkozó iratok 1860-ik évben Nagyszombathból valószínűleg a Nyitra megyei levéltárba áthelyeztettek; hogy ha azonban ott felfalhatók nem lennének, bizonynyal meglesz Bécsben a cs. k. semmitőszéki irattárban ama cs. k. pozsonyi főtörvénszéki vád alá helyezési határozat, melynek indokolásából mindenki képes magának egyéni véleményyt Koronthály Ferencz ügyvéd úrnak netaláni bűnrészességről képezni.

A mennyire emlékszem, Steinerék — a megtartott végtárgyalás folytán, több havi börtönbüntetésre ítéltettek — Koronthály Ferencz ügyvéd úr pedig szerencsésen megmenekült.

A Grab Adolf-féle eset egyike a legeredetibb, Koronthály Ferencz ügyvéd úrnak jellemét leginkább kitüntető történetet képezvén, ezt a hivatalos iratok nyomán, tehát kissé terjedelmesebben kívánom előadni.

Grab Adolf angerni lakos Dr. Rabel Arnold, bécsi ügyvéd által a bécsi cs. k. országos törvényszéknél 1873. August 22-én 10,171-ik sz. alatt következő bűnvádi feljelentést tőn:

„Az 1871-ik évnék mintegy Julius havában megkínáltam Weller D. L. urat, bécsi kereskedőt — ez időben Vöslauban Kirchengasse-ben lakozót — miszerint Koronthály Ferencz úrnak 1050 stról szálló acceptjét eszkomptirozná.

„Utóbbi beleegyezett; azonban azt kívánta tőlem, hogy miután azon — nekie előmutatott — accept egy kissé meg volt rongálva, én nekie részemről fedezetül ugyan azon 1050 ftnyi értékben saját acceptemet kiállítsam; miszerint ő azon esetre, hogy ha a nekie által adott Koronthály-féle váltó váltóilag kötelezőnek nem ítéltetnék, magát az én fedezeti váltómon regressirozhassa.

„En ezt elfogadtam s Weller D. L. úr azonnal kiállította a váltót; a kibocsájtónak nevét azonban üresen hagyta; én azon váltót, acceptemmel elláttam s Weller D. L. úrnak általadtam; — akkoron azon váltón még semmi forgató sem volt irva.

„A váltónak lejáratán Koronthály Ferencz úr acceptjét Weller D. L. úrnál kiváltotta, a mire is ez utóbbi Koronthály Ferencz úrnak acceptjét visszaadta.

„Ugyan ez alkalommal azonban általadta Weller D. L. úr — Koronthály Ferencz úrnak az én fedezeti váltómat is azon megkereséssel: miszerint azt nekem kézbesitse; amit is Koronthály Ferencz úr teljesíteni

„megígért említvén, hogy a legközelebbi napokban amúgy
 „is össze fog velem jönni.

„Koronthály Ferencz úr azonban ezen ígértét
 „nem tudta jobban teljesíteni, mint hogy írnoka Klinger
 „Jakab úr által azon váltót kibocsájtassa, önmagára giri-
 „roztassa és ellenem ezen váltónak alapján a bécsi cs.
 „k. kereskedelmi törvényszéknél 1873. augusztus 9-én
 „127,037-ik száma alatt a fizetési meghagyást kieszközölje.

„Weller D. L. úr, a ki a kereseti váltót Koron-
 „thály Ferencz úrnak képviselőjénél, Dr. Jenisch
 „ügyvéd úrnál Bécsben megtekintte, magának azon
 „meggyőződést szerezte, hogy azon váltót ő írta és hogy
 „az ugyan azon váltó legyen, melyet ő Koronthály
 „Ferencz úrnak a végett általadott, miszerint azt nekem
 „visszaszolgáltassa.

„En ezen fizetési meghagyás ellen kifogásaimat, a
 „mint ez önmagától érthető, a bécsi cs. k. kereskedelmi
 „törvényszéknél beadtam.

„Koronthály Ferencz úrnak fent előadott cselek-
 „vénye azonban képezi a csalásnak bűntényét; és miután
 „tekintettel arra, hogy azon váltó iránti bepanaszolás —
 „Koronthály Ferencz úrnak meghatalmazott ügyvédje,
 „a ki ekkép ez utóbbinak személyességét képviseli Bécs-
 „ben megtörtént; ezen magas törvényszék illetékes; ennél
 „fogva A. alatt igazolt ügyvédem Dr. Rábel Arnold
 „által azon kérelemmel járulok:

„Méltoztassék a magas törvényszék Koronthály
 „Ferencz Szeniczén lakozó, magyar ügyvéd ellen a bűnfe-
 „nyitő vizsgálatot megindítani Grab Adolf, s. k.

34116. sz.

Jegyzőkönyv

mely 1873. November 17-én a cs. k. országos tör-
 vényszéknél Bécsben bűnvádi ügyben felvétellett.

„Tanu Weller Dávid Lipót gödingi születésű,

„57 éves, héber, magányzó, lakik Bécsben, Lipótvárosban,
„Schöllerhof, fedhetetlen.

„Az 1871. évnek nyarán eljött hozzám Grab Adolf
„és megkeresett, miszerint a nekem személyesen jól ismert
„Koronthály Ferencznek, a mennyire emlékszem 1050
„ftnyi váltóját eszkomptirozzam; mivelhogy ez utóbbival
„már többször ügyletben voltam, s ő magát mindég ren-
„desen viselte, ezen üzletbe beleegyeztem; — mivel azon-
„ban a nekem felmutatott váltó Koronthálynak aláírá-
„sánál meg volt rongálva s Grabnak a pénzre szüksége
„volt, adattam magamnak általa egy — ugyan azon napra
„esedékes — fedezeti acceptet.

„Ezen acceptet én magam töltöttem ki, Grab irta
„reá az elfogadást és aláírását; — a váltó azonban sem
„nem forgattatott, sem pedig nem intézvényeztetett.

„A lejárát napján megkeresett Koronthály, hogy
„jöjjenek hozzá, miszerint ő a váltót beválthassa; odamen-
„tem Koronthály váltó acceptjét kifizette s én nekie
„acceptjét kézbesitettem; — e mellett észrevettem, hogy
„azon fedezeti váltó a másikba bedugva volt; ki akartam
„onnét venni és Grabnak kiadni, Koronthály azon-
„ban azt mondá, hogy ő nekie a következő napon amúgy
„is beszélnie kell Grabbal és maga fogja nekie akkor a
„váltót általadni.

„Minthogy pedig Koronthálynak becsületességé-
„ben nem kétségeskedtem, a váltót nála hagytam s Grab
„Adolfnak acceptjét kitörülni elfelejtettem.

„Egy kis idővel később Grabbot látván, vele ezen
„körülmenyt közöltem; s miután ő nekem azt mondotta
„volna, hogy nekie acceptjét Koronthály még vissza
„nem adta, irtam eziránt Koronthálynak; de tőle
„választ nem kaptam.

„Ezen évnek nyarán eljött hozzám Vöslauba Grab,
„és a magas cs. k. kereskedelmi törvényszéknek fizetési
„meghagyását megmutatván — melynél a Grab Adolf által
„elfogadott és bizonyos Klinger Jakab által kiállított és
„Koronthályra gírirozott 1050 ftnyi váltó volt — azt

„állítá, hogy ez legyen ugyan azon nekie vissza nem szolgáltató fedezeti váltó.

„Miszerint erről meggyőződjem elmentem Grabbal „Dr. Jenisch úrnak — Koronthály Ferencz képviselőjének — irodájába és az eredeti váltónak megtekintése után meggyőződtem: hogy az ugyanazon általam írott accept legyen.

„Mintegy hat héttel ez előtt hivatott Koronthály magához a „Hôtel Wandl-be“ és azt közlé velem, hogy nekie Grab ellen követelése lévén annak megegyezésével magának a fentemlített váltót visszatartotta legyen.

„Ezen Koronthály és Grab között netán fennforgott pénzügyletekről mit sem mondhatok. D. Leopold Weller s. k.

Jegyzőkönyv,

mely 1873. Oktober 22-én a cs. k. járásbiróságnál Gross-Enzersdorf-on felvétellett.

„Grab Adolf, 50 éves, héber, nős, angerni lakos, fedhetetlen.

„*Feljelentésemet teljesen fentartom.*“

„Koronthály Ferencz tartozott nekem 1871-ik évben 2050 fttal, a mire nekem két acceptet adott; az egyik 1050 ftról Bécsben 1871. August 1-én, a másik 1000 ftról 1872-ik Január 1-én Szeniczén volt fizetendő.

„Ez utóbbi váltó beváltatott; mig az előbbivel Wellerhez eszkomptirozás végett ulasztattam.

„Wellerrel „Stierböck“ kávéházban összejövéen, megmutattam nekie e telepezett váltót s megkerestem, miszerint ezen egynéhány nap mulva már lejárandó váltót eszkomptirozza.

„Megegyeztünk; — én általadtam nekie a váltót s ő elment haza a pénzért; nem sokára azonban pénznélkül tért vissza s közlé velem, hogy ő véletlenül szakasztást tett azon váltón, miszerint tehát semmi galibája ne

„legyen, kívánt tőlem egy 1050 ftról szóló fedezeti váltót; nekem viszont egy térti bizonyítványt igérvén, erre egy váltó blanquettet — a kibocsájtó nevén kívül — kiltvén, én azt elfogadtam és az ígért térti bizonyítványt átvettem.

„Rövid idő múlva tudakozódtam Weller től: váljon azon váltót Koronthály váltotta-e ki? a mire Weller igennel válaszolván acceptemet tőle visszakivántam; — s ekkor mondá Weller, hogy ő azt Koronthálynak a végett általadta legyen, miszerint azt nekem kézbesitse.

„Weller ugyan is — amint ezt nekem maga elbeszélte — Koronthálynak váltó acceptemnek kiegyenlítésénél mondotta: hogy köteles leszen acceptemet nekem visszaszolgáltatni.

„Mikép történt legyen, hogy Koronthály Weller től acceptemet megkapta, azt én nem tudom s csak is annyit mondhatok teljes bizonyossággal: hogy Koronthály tudta, hogy én Wellernek egy fedezeti váltót adtam legyen.

„Weller biztatott, hogy azon váltóval semmi visszavétel nem történhetik; mivelhogy Bécsre van telepítve és rajta senki sincs mint kibocsájtó aláírva; egyébként pedig, hogy ő acceptemet Koronthálytól levelileg visszakövetelni fogja.

„Én azonban acceptemet nem kaptam vissza s továbbra sem gondoltam.

„Egy napon kapok azon acceptemnek alapján egy fizetési meghagyást.

„Másnap elmentem Wellerhez Vöslaubá s őt a végett kérdőre vettem.

„Elmentünk Dr. Jenisch ügyvéd úrhoz, Koronthály Ferencz képviselőjéhez, s ime itt láttuk, hogy azon fizetési meghagyás ugyanazon acceptnek alapján eszközöltetett ki, melyet én Wellernek — a Koronthályféle váltónak fedezetéül általadtam volt.

„Nohabár az én acceptemen akkor, a mikor azt aláírtam, semmi kibocsájtó sem létezett, mégis acceptemen felül Klinger Jakabot láttuk, mint kibocsájtót megírva és

„a váltónak hállapján: „Koronthály Ferencz úr rendel-
 „ményére, az értéket megkaptam, kötelezettség nélkül
 „Klinger Jakab.“

„Ezen Klinger Jakab szeniczi születésű, ottan
 „volt kereskedő, a kit utóbb több ízben Koronthály
 „Ferencz irodájában látván, azt hiszem hogy nála irnok.

„Ezután én és Weller Dr. Rabelhez mentünk
 „s nekie a kellő informatiót megadtuk. Grab Adolf s. k.

51,336. sz. Bécs 1873. December 3-án

A cs. kir. országos bíróságtól Bécsben bűnügyben.

Tekintetes kir. törvényszéknek Szeniczén!

Az itteni bírósági vizsgálatokból kiderülvén,
 hogy azon esetre, ha a Szeniczén lakozó Koron-
 thály Ferencz ügyvéd, Grab Adolf kárával
 csalási bűntényt elkövetett, ez Szeniczén az 1050
 ftnyi váltónak forgatmányozása által történt légyen:
 ezennel van szerencsém az itteni törvényszéknek
 mai napon hozott határozatához képest a vizsgálati
 iratokat mellékletben a t. törvényszéknek illetékes
 hivatalos eljárás végett szolgálati készséggel átten-
 gedni. — Babbitsek, cs. k. elnök.

Erkezett Szeniczre 1873. December 9-én 1458. sz.

Ezen iratok a kir. törvényszéki elnök úr által
 ugyan azon napon vagy is 1873. December 9-én
 szabályszerű vizsgálatétel végett egy törvényszéki
 bírónak elnökileg kiadattak.

S ezzel beállott a vizsgálati moratorium egész
 1874. Január 19-kig, — mely időközben sikerült
 Koronthály Ferencznek ezen kényes ügyet tö-
 kéletesen és teljesen rendezni, a mint az a követ-
 kező jegyzőkönyvből kitetszik:

Jegyzőkönyv

felvéve a szeniczi kir. törvényszék előtt 1874. Jan. 19-én, Grab Adolf angerni lakos által, Koronthály Ferencz ellen csallás miatt feljelentett bűnügyben.

Megjelent feljelentő Grab Adolf személyesen és következőleg nyilatkozik:

„Én Grab Adolf nyilatkozom: hogy Koronthály Ferencz úr azon 1871-iki Julius 26-án 1050 strólkelt „acceptet, melyet én Weller D. L. úrnak egy hasonló tartozásnak fedezetéül általadtam, és mely végett ügyvédem, Koronthály Ferencz úr ellen a cs. kir. bécsi országos törvényszéknél bűnvádi feljelentést tett, több követelések kiegyenlítésére, melyek iránt a mai napon számoltunk és barátságos egyességet kötöttünk, Weller-től általvenni és értékesíteni jogosítva volt.

„Mi végből is azon Koronthály Ferencz úr elleni bűnvádi feljelentést, mely tudtom és akaratom nélkül beadott, ezennel visszavonom. Grab Adolf s. k.

611/1874. A szeniczi kir. ügyészségtől.

Csalás büntényéről panaszolt Koronthály Ferencz ellen vezetett előnyomozásra vonatkozó iratok alatti visszazárása mellett indítványoztatik, hogy a mennyiben feljelentő a f. é. Január 19-én felvett jegyzőkönyvben panaszát visszaveszi s kijelenti, hogy Koronthály Ferencznek a kérdéses váltóra csakugyan joga volt s ő ennek a kereseti összeggel tartozik, valamint hogy a feljelentést ügyvédje tudta és akarata nélkül terjesztette be; a fenyítő vizsgálat megindításának alapja nem lévén, sziveskedjék a feljelentésnek félretételét s a további eljárásnak beszüntetését elrendelni. 1874. Marcius 6-án.

A királyi ügyészség indítványa Koronthály Ferencz ügyvéd ellen csalás miatt emelt panaszos ügy beszüntetése iránt

V.

Tekintve, hogy a panaszlóképen szereplő Grab Adolf — kinek személyazonosságát a panaszlott által felmutatott és a szeniczi kir. járásbíróóság által hitelesített egyesség igazolja — személyesen megjelenvén azt adja elő: miszerint a panaszlott a kérdéses váltót értékesíteni jogosítva volt, a meny nyiben neki ama váltó értékének megfelelő összeggel valósággal tartozott s ezen feljelentést, mely az ő tudta és akarata ellenére tétetett — visszavonja; büntetés alá vonható cselekvény hiányában ezen Koronthály Ferencz ügyvéd ellen a bécsi cs. kir. fenyítő törvényszék előtt 1873. évi 34,116. szám alatt tett feljelentés folytán megindított fenyítő ügy beszüntettetik és ezen határozat az ügyészséggel rövid uton közöltetvén a szeniczi kir. törvényszéknek betérjesztetik.

27/3. 1874. láttam Gábel Ferencz királyi alügyész.

A bemutatott iratokra törvényszéki végzés:

1874./401 sz. A vizsgáló bíró által a kir. ügyészség hozzájárulásával beszüntetett bűnügyre vonatkozó iratok az irattárba beteendők. Szeniczen 1874. 11/4.

Távol van tőlem a bírónak ítélethozási függetlenségét kétségbe vonni; jól tudom, hogy a bíró letett esküje szerint csak is lelkiismeretének felelős s ugyan azért a bíróságnak eljárására nézve épen semmi észrevételem nem lehet valamint azt is elismerem, hogy a szeniczi kir. törvényszék előtt lefolyó tömérdek ügyek mellett a vizsgáló bírónak valóban nem volt ideje 1874. December 9-étől, mely napon a vizsgálati iratokat átvette, egész

1874 Január 19-kig, amikor tudni illik Grab Adolffal a jegyzőkönyvet felvette, a panaszlottat illetőleg a panaszlottakat úgymint Koronthály Ferenczet, mint értelmi bűnszerzőt és tettezt, és Klinger Jakabot mint bűnrészeszt kihallgatni; azt azonban sehogy sem érthetem, miért nem kívánta a kir. alügyész úr, hogy a vizsgálati iratok fonalán csalással gyanúsítottak legalább ugyanazon napon, úgymint 1874-iki Január 19-én kihallgatassanak? miképen tudta a kir. alügyész úr figyelmen kívül hagyni, hogy Grab Adolf azon bűnvádi feljelentését, melyet nevében Dr. Rabel Arnold bécsi ügyvéd tett, később Gross-Enzersdorfon a cs. k. kerületi bíróságnál felvett jegyzőkönyvben teljesen fentartotta légyen? azt tehát amúgy könnyedén visszavonni nem lehetett anélkül, hogy ezen két, főleg pedig utóbbi körülményre nézve tüzetesen ki ne hallgatatnék; — továbbá miképen nem figyelhetett a kir. alügyész úr arra: hogy nohabár Weller D. L. tanunak vallomása (mely Grab Adolf feljelentésében foglalt és a Gross-Enzersdorfi cs. k. kerületi bíróságnál felvett jegyzőkönyvben ismételve előadott ténykörülményekre vonatkozólag avval mindenben egybevág) — azon ténykörülményt igazolta, hogy tudni illik Koronthály Ferencz a nekie a tanu által 1871. Julius havában általadott fedezeti váltót Grab Adolfnak mindjárt más napon kézbesíteni ígérte; Koronthály Ferencz mégis ezen nyilvános ígérétenek ellenére azon fedezeti váltót Grab Adolfnak más napon nem csak hogy vissza nem adta, hanem két évvel később vagy is 1873-ik Augusztus havában a bécsi cs. k. kereskedelmi törvényszéknél beperelte s hogy így egész két évig azon idegen s őt semmi joggal sem illető fedezeti váltót tárczájában tartva valószínűleg arra számított, hogy Grab Adolf időközben vagy meghal, vagy pedig ezen fedezeti váltóról annak eredetéről megfejtek.

és a nekie ennek ellenében Weller D. L. által kiszolgált térti bizonyítványt elhánnya? — miképen tudta a kir. alügyész úr figyelmen kívül hagyni azt: hogy azon fedezeti váltó Weller D. L. által 1871-ik évben és pedig ugyan azon lejáratú nappal, a mint a Koronthályféle váltó lejárt, úgymint 1871. Augusztus 1-ével kitöltetvén és mind e mellett mégis Koronthály Ferencz által csak is 1873. Augusztus havában bepereltetvén; a váltóhamisításnak nem csak a kibocsájtó nevének aláírásával, hanem a váltó lejáratú idejének meghamisításával is kellett történie? — Miképen mellőzhette a kir. alügyész úr azon ténykörülmenyt, mely szerint Grab Adolf utolsó jegyzőkönyvi vallomásában A) alatt igazolt ügyvédjét Dr. Rabel Arnold urat Bécsben nyilván azzal vádolta, hogy ez Koronthály Ferencz ellen a bűnvádi feljelentést Grab Adolfnak tudta és akaratára nélkül tette legyen a nélkül, hogy ez irányban Dr. Rabel ügyvéd úr ellen vádat emelt volna? — Miképen tudta a kir. alügyész úr azon tényt ignorálni, hogy Klinger Jakab sehogy semmi körülmények között sem lehetett feljogosítva Grab Adolfnak már előbb elfogadott váltóját később trassálni, miután Grab Adolfnak panaszából azt vehette ki, hogy ő Klinger Jakabot csak is látásból ismerte s vele semmi üzleti viszonyban nem állott?

Hogy Grab Adolfnak utóbbi jegyzőkönyvi nyilatkozata a valósággal homlokegyenest összeütközik, kitetszik azon körülményből is, hogy Grab Adolf ugyan azon időben Szeniczén lévén egy heti vásár alkalmával nyilvánosan az utcákon, a piacon, a kereskedelmi helyiségekben Koronthály Ferenczhez rablónak, tolvajnak, ziványoknak, a ki 1050 frtos váltóját tőle ellopta, nevezte; a mit biztonnal nem mert volna tenni, ha Koronthály Ferencznek ama fedezeti váltó értékéhez legkisebb igénye lett volna.

Mind ezeket azonban mellőzve s csak is azon büntetőjogi szabályt véve tekintetbe, melyszerint a csalás s egyéb vétségek különösen a váltó hamisítások, mihelyt feljelentettek, máris hivatalból üldözendők; vagy is azon esetben, ha a feljelentés után később a panaszló — akár illően megvásárolva akár pedig máskép meglágyitva — feljelentését visszaveszi: ez csak is vagyoni kárpótlásának elengedésére vonatkozhatik; nem pedig arra is, hogy ezzel maga a bűntény megszűnt bűntény lenni s hogy büntetlen maradjon? — miképen tudta a kir. alügyész úr Grab Adofnak jegyzőkönyvi elállását a fenyejtő eljárás beszüntetésének alapjául elfogadni, holott kötelességében állott ezen esetet az 1840. 15-ik t. c. szerint hivatalból harmad bíróságig fellebbezni?

Jelennen fő kérdés az: valjon tudta-e a kir. alügyész úr, hogy Koronthály Ferencnek fő, sőt egyedüli tendentiája az volt, hogy az inkriminált váltót, ezen fő corpus delicti-t hatalmába kerétse s ezzel, illetőleg a váltónak hiányával, ha előbb nem tehet, a végtárgyalásnál a támadást gyengétse s védelmét elősegétse?

Ezt a kir. alügyész úr eszközölte beszüntetési indítványával s ezért nagy hálára kötelezte maga iránt Koronthály Ferenczet; pedig annyi esze s képzettsége van, hogy jól tudta: miszerint ez indítványának folytán meghozandó határozat következtében Koronthály Ferencz az inkriminált váltónak birtokába jutand.

Feleljen erről a kir. alügyész úr felsőbbségének, a szaktudos közvéleménynek s a közerkölcsnek — ha tud.

Valamint tehát azt hiszem, hogy ő méltósága a kir. főügyész úr ezen bűnvizsgálati iratokat bekivánni és a vizsgálatnak folytatását más kir. ügyészre bizni fogja, úgy arról is meg vagyok győződve, hogy Dr. Rabel Arnold ügyvéd úr

Bécsben tudni fogja, mivel tartozik ügyvédi repu-
tációjának és nem fogja eltérni, hogy őt valaki —
akár a magyar kir. törvényszék előtt is — azzal
vádolja: hogy ő felhatalmazás nélkül valamely
félnek tudta és akarata ellenére valaki ellen bűn-
vádi feljelentést tett légyen.

Koronthály Ferencz ügyvéd úrnak bevételi
forrásait s jellemét hiven kitünteti a „Welba“-
féle eset, melynek történetét okmányilag igazolva
e következőkben hozom a tisztelt közönségnek tu-
domására.

Az 1874-ik évben Szeniczén eszközölt sorozás
alkalmával jelentkezett a sorozó bizottság előtt
bizonyos Welba János hradisti lakos kérve;
miszerint előadandó panasza meghallgattassék s
jegyzőkönyvileg felvéteessék, a mi a következőkben
megtörtént:

„Welba János hradisti lakos előadja: „„József
„fivérem mult 1873-ik évben mint is 20 éves az I-ső
„korosztályban 23-ik sors szám alatt sorozás alá kerül-
„vén anyánk Welba született Stefik Mária, miszerint
„fivéremmen segítsen, tanácskozott Kuban Jóseffel hradisti
„lakossal; ez pedig azt mondá neki, hogy menjen Ko-
„ronthály Ferencz ügyvéd úrhoz Szeniczre, a hová is
„ő maga anyánkat vezette. Koronthály Ferencz ügyvéd
„úr megígérte, hogy az activ katonaságtól fel fogja men-
„teni: a miért is édes anyánk a sorozás előtt felolvasott
„200 ftot, fivérem ezután a sorozásnál valósággal egy
„időre elbocsájtvá, azaz 1873. évben — alkalmatlannak
„volt minősítve.

„1874-ik évben Jósef öcsém II-ik korosztályba
„összeírva lévén, miután Koronthály Ferencz úr mult
„évben anyánknak azt is ígérte, hogy fivéremet ezen év-
„ben is a honvédségtől is meg fogja szabadítani, ez okból
„a mai napon is anyánk és pedig ismét Kuban Jósef
„társaságában Koronthály Ferencz úrhoz ment, a hol
„is 40 frtot a conto, hogy fivérem felmentve lesz — le-
„olvasott azon megjegyzéssel, hogy a többit majd a soro-
„zás után — de nem tudom mennyit — le fogja fizetni.

„Mint hogy pedig József fivérem mai napon a „72-ik számú gyalog ezredhez besoroztatott, s így „Koronthály Ferencz úr nekie ebben nem segített, „elment fentnevezett anyánk ismét Kuban Jóseffel azon „a mai napon lefizetett 40 ftért, melyeket Koronthály „Ferencz úr azonnal visszaadott.

„Később elment József öcsém ama mult évben lefi- „zetett 200 ftért, ezek nekie azonban nem adattak vissza, „mert a Koronthály Ferencz úrnak ügyvédi irodájá- „ban lévő irnokok öcsémet azzal utasították el, hogy a „tekintetes úr nincsen otthon.

„Mint hogy ezen károsítást én és özvegy anyám „nem türhetjük, kérem: miszerint a tisztelt bizottság ké- „résemet tudomásul venni s oda hatni méltóztatnék, misze- „rint nekünk azon mult évben fizetett 200 ftunk vissza- „térítessék. Welba János, Schneider Nándor néviró, „br. Schmertzing Tádé elnök, Vagyon István „szolgabíró.

Ezen jegyzőkönyv 1874. Marcius 4-én 1116-ik sz. alatt a szeniczi járási szolgabírói hivatalnak beadványi könyvében bevezettetvén 1874-ik Marcius 8-án ugyan azon hivatali póstakönyvnek tanúsága szerint, a szolgabírói hivataltól egy negyed órai távolságra fekvő Szenicz mezővárosában székelő kir. járásbirósághoz az elővizsgálatnak megtétele végett, a póstakönyvnek 771-ik folyó száma alatt — áttétegett.

Meg kell azonban jegyeznem, hogy Koronthály Ferencz ügyvédnek és egyszersmind kir. póstamesternek Szeniczén sikerült, azon jegyzőkönyvnek másolatát, ugyan azon napon, amint az a járási szolgabíróságnál 1116-ik sz. alatt a beadványi jegyzőkönyvbe beiktattatott, az egyik szolgabírói irnoknak megnyerése mellett, megszerezni s ebből nem csak a jegyzőkönyvnek szó szerinti tartalmát, de az 1116-ik beiktatási számot is megtudni.

Azon eredeti jegyzőkönyv azonban, mely 1874. Marcius 8-ik 1116. sz. alatt cxi)diáltatotta a szc-

niczi kir. járásbirósághoz nem érkezett, nohabár annak átvételét a szeniczi póstakiadó a szolgabiróságnak postakönyvében nevének aláírásával elismerte.

A nagy közönségnél azon késedelem, melylyel azon az egész sorozó bizottság s több községi eljáró jelenlétében felvett s így közbeszédnek tárgyává vált jegyzőkönyv, a járási szolgabiróságnál — gyauitólág — visszatartatott, nem igen kedvezőleg hozatván szóba s ez úton a járási szolgabiró annak jutván tudomására, hogy ama jegyzőkönyv küldetésének helyére nem érkezett: 1874. Marcius 13-án ugyan azon 1116-ik sz. alatt ama jegyzőkönyvet, de már csak másolatban, a kir. járásbirósághoz Szeniczén külön küldönc által átküldötte megérintvén a kíséző átiratban, hogy az eredeti jegyzőkönyvet azért nem teheti át, mert az a szükség esetén előmutatandó — hivatalos postakönyvnek tanúsága szerint — már 1874. Marcius 8-án elküldetett.

Már hogy azon 1116-ik szám alatt boritékba tett és a szeniczi kir. járásbiróságra címzett eredeti panaszos jegyzőkönyvet a panaszlott Koronthály Ferencz ügyvéd és póstamester, a kinek lakszobái a póstai hivatalos szobával kapcsolatban vannak, azon időben, a mikor a póstakiadó ebédre vagy vacsorára eltávozott, elvitte és azon eredeti jegyzőkönyvet megsemmisítette volna, ezt sehogy sem állithatom, mert ott jelen nem voltam; tekintve azonban azt: hogy Koronthály Ferencz úr tudván, mi rejlik az 1116-ik számmal ellátott boritékban, — könnyen azt hibette, miszerint az eredeti panaszos jegyzőkönyv elveszvéen s az egész ügy, a sorozó bizottságnak eltávozása után feledékenységbe jutván, voltaképen semmi panasz többé fenn sem fog létezni és — *qui habet tempus, habet vitam* — fog még valami mód találtatni a panaszos ügyet valami illő módon applanirozni — találkozhathnék talán valaki, a ki utóvégre is azon

gyanút táplálhatná, hogy ő azon 1116-ik szám alatti levelet talán — elvitte.

A szeniczi kir. járásbiróság az előnyomozást megtevéen az iratokat a kir. ügyészséghez áttette; a kir. alügyész úr a vizsgálati iratok fonalán kívánta, hogy miután itt egy hivatalos levélnek a póstán történt elsikkasztásáról is van szó, az előnyomozás ez irányban is eszközöltessék.

Ez is megtörténvén, s az ügyiratok ismét a kir. ügyészséggel közöltetvén, több rendü indítványok tétettek; az iratok a kir. főügyészséghez Budapestre felterjesztettek s onnét a nyitrai kir. ügyészséghez indítvány tétel végett áttétettek, a mire is a szeniczi kir. törvényszék a következő vád aláhelyezési végzést hozta:

„Tekintve, hogy a vádlel kapcsolatban bterjesztett
 „és felolvasott ügyiratok szerint a bünvizsgálat befejezett-
 „nek jelentkezik; tekintve, hogy annak alapján jogos vé-
 „lelem létezik arra nézve, hogy Koronthály Ferencz
 „szeniczi ügyvéd Welba Mária és fiait hradisti lakosok
 „az 1874-ik évben katonasághoz besorozott, Welba
 „Jósef hadkötelezettnek, úgy szintén Michalicska
 „Jósefet, ugyan csak oda való lakost, az 1873-ik évben
 „besorozott Michalicska Márton hadkötelezettnek a
 „hadkötelezettség alóli felmentése iránt oly célból, hogy
 „magának hasznot szerezzen, rosز hiszemüleg tévedésbe
 „hozta és hogy az által őket vagyoniilag meg is károsi-
 „totta, mely károsítást csak részben és csak a feljelentés
 „után tett jóvá: ezeknél fogva Koronthály Ferencz
 „szeniczi ügyvéd az ellene a kir. ügyészség által csallás
 „bünténye miatt emelt vád aláhelyeztetik és szabad láboni
 „hagyása mellett bünügyének végtárgyalására határidőül
 „1875. évi Január hó 29-ének reggeli 9-ik órája ezen
 „kir. törvényszéknél kitűzetik, mely határnapra nevezett
 „vádolt, továbbá a kir. ügyészség által megidézlettni kért
 „tanuk ugy mint: Welba Mária, Welba János, Welba
 „Jósef, özvegy Michalicska Jósef, Michalicska János,
 „Haray Jósef, Michalicska született Haray Anna és Kuban

„Jósef mindnyájan hradisti lakosok megidéztetni rendel-
 „tetnek. Megjegyeztetik, hogy vádlottnak, a mennyiben a
 „végtárgyalásnál még más tanukat kihallgattatni kívánna,
 „a bizonyítandó ténykörülmenyek megjelölése mellett, azok
 „neveit 8 nap alatt bejelenteni jogában áll. Miről a kir.
 „ügyészség és Koronthály Ferencz ügyvéd értesít-
 „tetnek; egy úttal pedig erről a nagyméltósága m. kir.
 „igazságügyi ministeriumhoz jelentés tételik. Kelt Szeni-
 „czén a kir. törvényszéknek 1874. évi December 31-én
 „tartott üléséből.

Azt hinné a közönséges emberi ép ésszel ellá-
 tott és a büntető jogban különösen a bünyenyítő
 perrendtartásban, vagy is nálunk bünügyi sza-
 bályoknak nevezett ideiglenes ministeri rendeletben
 némikép tájékozott ember, hogy ily nagyszámú
 tanúbizonyítványok és a végtárgyalásnál valószínű-
 leg még szaporodandó különmemű bizonyítékok
 alapján, kétségtelenül nem csak a tárgyi tényállá-
 dék fog megállapittatni, hanem hogy hit alatt le-
 endvén a tanuk kihallgatandók, napféayre fognak
 hozatni s teljesen bebizonyittatni a fentebbi vád alá-
 helyezési végzésben érintett eseteken kívül, még
 több ilynemű kihágások sótt vétségek is; és hogy
 végtére elérendi Koronthály Ferencz urat az
 amúgy is túlkéslekedő Nemesis; — csalódnék, a
 ki ezt hinné! mert Koronthály Ferencz — a
 kivitel embere — kinek minden sikerül, ki min-
 dent keresztül tud vinni s a ki az eredmények
 felett rendelkezik, ezen vád alól is ki tudot menekülni.

Miképen, mily módon, mily eszközökkel, kinek
 segítségével tudta ő ezen törvényszéki végzésnek
 megváltoztatását a tekintetes m. kir. ítélő táblánál
 kieszközölni? mind ezekről természetesen senkinek
 alapos tudomása nem lehet.

A mennyiben azonban kósza hir szerint a
 közönség rebesgeti, Koronthály Ferencz úr a
 nekie kényelmetlen végzés ellen a hadjáratot kö-
 vetkezőleg planizálta és foganatosította.

Elment előbb Bécsbe — így mondják a gonosz nyelvek, melyeknek nem lehet mindég hinni — ott felkereste bizonyos Lauer nevű bukott kereskedőnek nejét szül. Brogyányi Janka asszonyt, kinek Clementina nővére, Kamánházy Bélának kir. táblai bíró úrnak neje, a kihez Koronthály Ferencz úr fentebb nevezett bécsi nővérétől ajánló levelet kapván, ezt saját ártatlanságáról annyira tudta meggyőződni, hogy ő nagysága nem restelt — állítólag — Koronthály Ferencz úrnak érdekében némely kir. táblai bíró uraknál közbenjárni.

Ezenkívül még azt is suttogják a rágalmozó nyelvek — pedig biztonnyal alaptalanul — hogy ama két nővérnek 3150 ftnyi követelése lévén Stetina Ignác Szobotiston lakozó ügyvéd úr és többek ellen, ezen összeget ő Koronthály Ferencz úr fizette légyen ki ama két hitelező nővérnek, a mi voltaképen és ön magában véve egészen ártatlan dolog; — és evvel punctum, illetőleg szemikolon; — mert a folytatás csak is alább következhetik;

„A pesti királyi ítélő tábla által 1875-iki Február „9-én 1635/bűnvádi szám alatt hozott végzése alapján „fentebbi első bírósági végzés megváltóztatván a vádlott ellen a további eljárás tárgyi tényálladéknak „meg nem alapíthatása végett beszünttetetett.

Csitt! — egy kukkot sem szabad bírósági ítélet ellen mondani! — de nem is mondok ám! — az azonban sehol sincs megtiltva, hogy azt nagy betűkkel nem szabad a közönségnek tudomására hozni.

És most következik ama gonosz rágalmozó nyelvek ördögi sziszegése: Nézzétek csak azon két rendű kérvényeket, melyekkel Stetina Ignác ügyvéd úrnak szobotisti birtokára, nevezetesen 14-ik szám alatti telekjegyzőkönyvben C. 4 és 12-ik sz. alatt 2000 frt. — ugyan azon szobotisti 1399-ik

sz. tjk. Köszler Dávid ellen C. 4 5. sz. alatt Lauer szül. Brogyányi Janka, és Kamánházy szül. Brogyányi Clementina javukra bekebelyzett 1300 ftból még állítólag fenlévő 650 ftnyi összegre s ugyan ott 1410. sz. tjk. Morgenstern Jakab és neje szül. Lövinger Maria ellen C. 3. 4. sz. alatt Kamánházy szül. Brogyányi Clementina és Lauer Vilmos javára bekebelyzett 1600 ftból még állítólag fenlévő 500 ft. összegre nézve, (összesen 3150 ft.) Lauer szül. Brogyányi Janka és Kamánházy szül. Brogyányi Clementina által 1875-ik évi Junius 8-án kiállított három rendű cessione alapján, a szeniczi kir. törvényszéknél 2241-ik és 2244-ik számok alatt beadott; — és Koronthály Ferencz úr, mint ügyvéd által jegyzett kérvényekkel a zálogjogra a tulajdonjog Kubényi Zsigmond kir. táblai bíró úr (és Koronthály Ferencz úr elleni bűnügybeni eladó) javára telekkönyvileg bekebelyztetni kérvényeztetett.

Tökéletesen meg vagyok arról győződve, hogy mind ezekről, úgymint azon cessionekról, valamint azon két tisztelt asszonyosság által kérvényezett telekkönyvi bekebelyzésről az igen tisztelt kir. táblai bírónak Kubényi Zsigmond úrnak ő nagyságának legkissebb tudomása nincsen s hogy mind ezek tudtán kívül rendeztettek; minél fogva bizonynyal kedvesen veendi ő nagysága ezen meglepő értesítést, mely nekie alkalmat szolgáltat az ily szemtelen feltolakodókat tisztos személyétől távol tartani.

Tekintve, hogy Koronthály Ferencz úr ezen vizsgálati ügyben az általános kérdésekre a többi között azt felelte: hogy soha büntetve vagy vizsgálat alatt nem volt, ez pedig a nyilvános köztudomásra lévő tényekkel ellenkezik; tekintve, hogy ezen fennyítő ügy önmagában, de különösen akkor folyamatba tehető, ha Koronthály Ferencz

úr más•vétség miatt vizsgálat alá kerül, ez pedig amúgy is már most is megvan, mivel ellene bűnügyi vádak voltaképen folyton fennléteznek mint például:

Zmertych Simkónak esete; — melynek genesisét s lefolyását elhallgatva, szoritkozom a szeniczi kir. törvényszék által 1875-ik April 30-án 451. szám/ftő. 1875. alatt hozott végzésnek szóserinti közlésére, mely következően szól:

451. ftő. 1875. Ő felsége a király nevében!

A szeniczi e. f. kir. törvényszék Zmertych Simon szotinai lakos elleni sikkasztás miatt folyamatba tett bűnvizsgálati ügyben a kir. ügyészségnek f. 1875-ik évi April hó 13-án beadott indítványa folytán következő

Végzést hozott:

Jelen bűnvizsgálati ügy tárgyi tényálladék hiányában beszünttetetik.

Egy úttal pedig ennek kapcsában panaszlott Zmertych Simon által Koronthály Ferencz szeniczi ügyvéd ellen hamis vád iránt támasztott panaszos kéret tárgyában ügyészi véleményadás végett az ezen bűnügyre vonatkozó iratoknak a helybeli kir. ügyészségnek jelen végzés jogérvényesége után leendő kiadatása ezennel elrendeltetik.

Indokok:

Friedman Dávid bécsi lakos nevében Koronthály Ferencz szeniczi ügyvéd által a helybeli kir. ügyészséghez 1875-ik évi 231-ik sz. alatt beadott fenytő feljelentéshez csatolt eredeti kötelezvény és arra vezetett elismervényből, valamint az érintet feljelentés folytán eszközölt bűnvizsgálatból kitűnik: hogy panaszlott Zmertych Simon — volt nyitramegyei szolgabíró — Vietóris József által ennek volt haszonbérője Friedman

Bernát részére még 1834-ik évi Junius hó 30-án kiállított kötelezvényben foglalt 100 pengő forintnyi összeget, a kötelezvényre vezetett elismervény tanúsága szerint, a nevezett adóstól birói letétképen 1844-ik évi Oktober hó 23-án átvette; jóllehet Zmertych Simon vallomásában foglalt azon állítását, mikép ezen birói letétbe elfogadott összeget a pénzfelvétele jogosult hitelezőnek kiadta, ennek nyugtájával igazolni nem képes; tekintve azonban hogy azon körülményből, miszerint a kötelezvény és az arra vezetett hivatalos elismervény az adós Vietóris Jósefnek visszaadatott; továbbá azon körülményből, miszerint a hitelező Friedman Bernát, jóllehet az — fia Lipótnak vallomása szerint — szegénységben halt el, a kérdéses összeget a panaszlottól sem magán sem peres úton soha nem követelte, sem pedig erről gyermekei előtt említést nem tett. okszerűen csak is azt következtetni lehet, hogy a fent említett letéti pénzösszeg Zmertych Simon volt nyitramegyei szolgabíró által a hitelezőnek kezeihez kifizettetett; és tekintettel továbbá arra, hogy köztudomású dolog, mikép Zmertych Simon 1848-ik évi mozgalmas időben szolgabírói hivatalát elhagyni kénytelen volt, valónak elfogadandó azon állítása, hogy a tőle elkobzott hivatalos iratok közt, a kérdéses letéti összeg kiadásáról szóló nyugta is foglaltatván az ezen időben veszett el: ezen indokoknál fogva Zmertych Simon ellen sikkasztás miatt folyamatba tett bűnvizsgálati ügy tárgyi tényálladék hiányában beszüntetendő volt.

Miután pedig Friedman Dávid bécsi lakosnak Koronthály Ferencz ügyvéd által 231/1875. szám alatt beadott utóbb ugyan a helybeli kir. ügyészséghez a nevezett ügyvéd által benyújtott 486/1875. sz. elállási kérettel visszavont; — időközben azonban ismét Friedman Lipót brünni lakosnak ugyan csak Koronthály Ferencz ügy-

véd által ezen kir. törvényszékhez 195/1875. sz. a. intézett beadványával fentartott bűnvádi feljelentés a fentebbiekhez képest teljesen alaptalannak bebizonyult; miután úgy Friedman Dávid valamint Friedman Lipót ezen bűnvizsgálati ügyben kihallgatva vallják, hogy ők a fentérintett birói letéti összegről az előtt legkisebb tudomással sem birván arról csak is 1875-ik év folyamában Koronthály Ferencz ügyvédtől értesültek; határozottan kijelentik egyszersmind: mikép ők a nevezett ügyvédet bűnvádi feljelentés támasztására fel nem hatalmazták, ennélfogva jelen bűnügyiratoknak Zmertych Simon által Koronthály Ferencz ellen hamis vád miatt jelen bűnvizsgálat folyamában támasztott panasz folytán adandó ügyészi vélemény végett — jelen végzés jogérvényessége után, a helybeli kir. ügyészséghez leendő átküldése szintén elrendelendő volt. Miről az összes érdekeltek és a kir. ügyészség értesítettnek.

Szeniczi kir. törvényszéknek 1875-ik évi April 30-án tartott üléséből.

Ezen végzés ellen Koronthály Ferencz ügyvéd úr beadta fellyebbezését a tekintetes kir. ítélő táblához, minek folytán az iratok ama főtörvényszékhez felterjesztettek; addig is tehát míg a tekintetes szeniczi kir. törvényszéknek fentebbi végzése meg nem változtatik, Koronthály Ferencz ügyvéd úr még mindég hamis váddal és ügyvédi felhatalmazványnyával történt visszaélésel gyanusittatik

Hosszú egyébként azon bűnügyek sora, melyekért Koronthály Ferencz ügyvéd úr eddig már bepanaszoltatott; mind ezekből azonban közönvégségesen épen s szerencsésen kimenekült.

Ilyen a többi között Medlen Tamásnak 15039/J. M. panasza, mely már sok és hosszadalmas vizsgálatoknak szolgált tárgyául s mely szerint: Koronthály Ferencz ügyvéd úr Medlen

Tamást az ez által előbb már kifizetett, de a telekkönyvből ki nem törült adósságok miatt végrehajtásokkal üldözte, és a midőn Medlen adóságainak törlesztése végett kopcsanyi birtokának felerészét 3100 fton eladta, akkor Koronthály Ferencz az eladási okmányba az egész — legalább 6000 ftot megérő birtokot befoglalta légyen.

Ilyen Ventura József jabloniczai lakosnak hamis eskü végetti 1873./566. sz. alatti bűnügye, a ki önmaga jelentkeztvén a bíróságnál, lelki furdalásainak enyhítése céljából önmaga jelentette fel magát hamis eskünek letételéről egyuttal azt is bejelentvén, hogy őt Koronthály Ferencz úr beszélte reá, hogy részint fenyegetve ijesztgette, részint pedig holmi ígéretekkel csábitgatta a hamis esküre s hogy ekképen Koronthály Ferencz ügyvéd úr volt légyen a szellemi bűnszerző.

Hasonló Havlik Jánosnak berencs-váraljai lakosnak csalás és zsarolás iránti panasza, mely 1865/781. szám alatt a tekintetes Nyitra megyei kir. törvényszék levéltárában feltalálható, mely panaszos vád alól 1867. Január 9. hozott határozat folytán felmentetett.

Ily körülbelül Mach Antal és János unini lakosoknak keresete, melyszerint Koronthály Ferencz úr tőlük több száz forintra menő összegeket különféle ürügyek alatt kizsarolt; sőt őket anyagilag végkép tönkre tette légyen; mivelhogy a nevezetteknek szüleik után maradt, némi adósságokkal terhelt — s ellenfeleik által visszatartott — birtokát, oly kedvező feltételek mellett ígért eladni, hogy azon birtoknak árából az összes adósságokat törleszteni, és a fenmaradandó összegből még oly kisebb birtokot fog számukra vásárolni, melyből nélkülözések nélkül meg fognak élni.

A birtokot eladta ugyan, ama alperesi volt birtokosokkal is kiegyezett, de az előlnevezetteket

állítólag koldus botra juttatta különösen azzal, hogy nekik egy izben birtokuk vételárának lerovására pár forintot kifizetvén, a nyugtát akképen állítottá ki, mintha ők általa teljesen már kielégítették volna.

Nem egészen érdektelen a Groschanféle ügy sem, melynek következő a története:

Groschan Zsigmond sasvári lakos végintézetében örökösül nejét született Bürger Annát végintézetének végrehajtójául Koronthály Ferencz ügyvédet rendelte; az özvegy azután ugy ama Groschan Zsigmondféle részbirtokot, mint pedig saját hason birtokfelét — kényelmesb s nyugalmasb élhetés céljából — mintegy 25,000 ftért eladta s ezen vételárt állampapirokban valósággal kezéhez is vette.

Ekkor érkezett Sasvárra egy pesti ügyvéd; s Groschan Zsigmondnak egy előbb kelt végintézetét — az akkor Sasváron létezett szolgabirói hivatalnál bemutatván annak kihirdetését s ez után a leltározásnak foganatosítását kérvényezte; mely utóbbi, mint mondják — megkísértetett, de az özvegynek vagy tartozóinak tényleges ellenszegülése által meggátoltatott.

Ekkor jött — így szól a monda — sietve Szeniczről Sasvárra Koronthály Ferencz ügyvéd úr, és a megijesztett öreg beteges özvegynek azt mondván: hogy ő sehogy sem áll jól érte illetőleg azért, hogy a szolgabirói hivatal nem fogja-e amaz előbb keltezett végintézetnek folytán a leltározást karhatalommal eszközölni, és ez alkalommal ama 25.000 frtnyi állampapirokat is összeírni és confiscálni; hogy tehát tekintettel arra, miszerint ő amúgy is boldogult férje végintézetének végrehajtója s hogy maga az özvegyasszony sem fog kételkedni azon, hogy ő, tudniillik Koronthály Ferencz ügyvéd úr — a mint is ezt többször bebizonyítá — gavallér ember: ő nem csak jónak,

hanem szükségesnek is tartja, hogy azon 25,000 ftnyi állampapírokat az özvegy nekie — őrizetébe általadjá.

Állítatik, hogy az akkor már betegen fekvő öreg nő azon papírokat Koronrhály Ferencz ügyvéd úrnak — őrizetéül — csakugyan általadtá légyen; mert a mint azon özvegyasszony nem sokára meghalálozott, ama 25,000 frt. állampapír sehol többé lakásán feltalálható nem volt.

Mindenki tudta, hogy alig egy évi birtoklás alatt az amúgy is semmit sem költekező, szerény, öreg özvegyasszony ama 25,000 ftot el nem költhette.

A rossz fáma Koronrhály Ferencz ügyvéd úr ellen irányult, de az örökösök eddig mit sem tudtak ellene bizonyítani; az ez ügyre vonatkozó iratok 1873/1144. polg. szám alatt vannak a szeniczi kir. törvényszéknél befektetve.

Mind ezekből tehát szerencsésen megmenekült. —

Hát ha ama közszájon forgó sok fűrfangot s ártatlan pénzszerzési módokat, melyek sokszor rossz élcnek is megjárnak, elakarnók mondani: hosszavége sem lenne ezen iratnak.

X. Y. úrnak, a kit T. ügyvéd úr képviselt, pere volt bizonyos szántóföldek birtoklása iránt; — megnyerte — ellenfele fellebbezett.

Koronrhály úr ezen peren kívül állott, vagyis a feleknek egyikét sem képviselte; mindemellett magához hivatja ama nyertes felperest és azt mondja neki: hogy pere még soká fog Pesten elintézetlenül heverni, hogy ha az nem fog ott sollicitáltatni; hogy ő most Pestre megy és kiviszi, hogy X-nek pere azonnal el fog intéztetni; de ezért 50 ftot kíván. — Megegyeztek; — X azonban pénz helyett kötelezvényt adott, melybe nyilván ki volt téve, hogy csak is azon esetre fogja azon 50 ftot fizetni, ha azon földeknek birtokába még aratás előtt fog jutni; — a felsőbb helybenhagyó ítélet megérkezett, de aratás után; minélfogva X. nem

akarta az 50 ftot megfizetni: Koronthály úr követelte a pénzt a kötelezvénynek alapján, de miután X. fizetni nem akart: eltépte előtte azon feltételes kötelezvényt és beperelte ügyvédi költségjegyzék alapján és sikerült; elvállik, mit mond majd a felyebbviteli bíróság? —

L. B.-nek gazdag gyárosnak Koronthály Ferencz volt rendes ügyéssze s évenként szép honoráriumokat nyert ama ügyfelétől; megtörtént azonban minthogy 11 év előtt, hogy L. B. egy nagyobb fontosságú perben alperesképen állván az eljáró szolgabíró az illetőséget leszállította és azon ítéletet a szeniczi szolgabíró (Koronthály Ferencz úrnak sógora) által kézbesítette. Itt értesülvén Koronthály Ferencz úr az ítéletnek tartalmáról, azt titokban kérte tartatni s azonnal, rögtön külön küldönc által — éjnek idején — értesíté kliensét, hogy tudósított, miszerint rossz, kedvezőtlen leend az ítélet; de 200 fthal talán lehetne még az ítéletet némileg módosítani, azért küldjön rögtön 200 ftot.

A kivánt 200 frt. — ily gyönyörű célra természetesen — a küldönc által még azon éjjel megküldetett.

Negyed napra bemutatja Koronthály Ferencz kliensének a bírósági illetőséget leszállító határozatot, s L. B. kezeit örömben dörzsölve csodálja Koronthály Ferencz úrnak ügyességét, mellyel a válponton a dolognak ily ecclatans kedvező fordulatot tudott adni s így mindaketten meg voltak egymással elégedve. —

Legujabb, a mit most képviselővé történt megválasztatása után színrehozott, úgy jóhumorát mint jövő röptének merész sasmagasságát tanúsítja; ugyan is képviselőnek megválasztatván állítólag levelet intézett herceg primás-bibornak ő Magasságához, melyben hódoló alázatossággal jelentvén, hogy Szeniczen országos képviselőnek meg-

választatott; miután jól tudja és érzi, hogy ily fontos terhes küldetésre a szükséges előkészültséggel, elég erővel, nem rendelkezik s eszerént a szent lélek sugallatára igen is nagy szüksége van: kéri ő Főmagasságát, miszerint kegyeskednék nekie megengedni, hogy Esztergomba kegyes színe elé jöhessen s maga részére ő Főmagasságának áldását kikérhesse.

A mire — a mint máskép nem is lehetett saját állítása szerint — azt a választ kapta: hogy jöjjön Esztergomba s meg fog áldatni.

A gonosz világ azonban mai napság mit sem hágy nyugton s így ezen ájtatos kegyeletes esztergomi utazás is gáncsra talál, és pedig azt beszélük, hogy Koronthály Ferencz úr mint igen művelt ízideggekkel bíró s az ételek és italok minősége iránt szakképesen határozó ítész s ismert haskegyelő voltaképen s első rendben a primási ebéd és boroknak kedvéért s másod rendben azért akar Esztergomba a primás-bibornok ő Főmagasságához jutni: miszerint a kath. papok előtt különös fiduciaalis intimitását az érsek-bibornok urral tüntetvén, a kanonokságokat s egyébbb beneficiumokat óhajtó kath. papokat maga hasznára dupirozza, előléptetéseket sorra osztogatván, a ki a kath. papoknak ez iránti emberi gyöngéit ismeri, az ezen Geschäftnek terjedelmét fel fogja ismerni.

S ezen vitces úri ember a mi kir. póstamesterünk Szeniczén!

Mikép jutott Koronthály Ferencz ügyvéd úr ehhez a meg lehetőszen jövedelmező álláshoz?

Wrabélyi, pozsonyi volt főpóstaigazgató úr, mintegy 1863-ik évben elhelyezte vejét Szeniczén póstamesternek; de miután ez — nem ismervén a helyi viszonyokat — ezen állomásnak jövedelmeiből nem tudott megélni; átruházta Wrabélyi főpóstaigazgató úr ezen póstát a nélkül, hogy ez állomásra pályázat hirdettetett volna, Koronthály

Ferencz ügyvéd úrra, s ezzel megkezdődött a levelező közönségnek sanyorgatása, a mennyiben sokan — talán igazolatlan — aggodalomból leveleiket, melyeket különben rendes körülményekben egyszerűen feladták volna, ajánlottan vagy térti vevény mellett feladják; tartván tőle, hogy különben rendeltetésük helyére nem érkeznek; sőt olyanok is vannak, a kik egyéb kezeléstől tartva seminemű vevényekben nem biznak, hanem leveleiket Holicsón vagy Sasvárot feladják.

Minden viselt dolgait azonban meghaladja az utóbbi vakmerőség, mellyelezen úri ember, a kinek jobban illenék a napfényt kerülve sötétben lesütött szemekkel járni, mindég nagy karimájú kalapot hordani s ezen felül még nap- illetve esernyővel is magát embertársainak tekintete elől elfedni; — hogy ezen úri ember még az országos népképviselőnek, magas s kitünő állására törekedni, ezen — jelenkori — polgári korona után kapni merészkedett.

Vox faucibus horet stantque comae!

Ezen tette, oly annyira őt jellemző, a művelt közönségre pedig retenetesen meglepő, hogy ezt vagy egy jókora kötetnyi reflexiókkal kellene kísérni vagy pedig minden kommentártól tartózkodni; ezen tettjét röviden bírálni nem lehet, tegyük az utóbbit; kommentálja kiki magának saját egyénisége szerint.

Azt azonban minden esetre érdekes lesz megtudni, hogy mikép történhetett: hogy Koronthály Ferencz ügyvéd úr, nyilvános köztudomásra lévő tudatlansága, roszhiszeműsége s becselensége daczára, — a választókerület összes intelligentiája ellenében, 110 szavazat többséggel, a közbecsülésben álló, antik tiszta jellemű, Buzinkay Pál ellenében megválasztatott?

Koronthály Ferencz hazugságával, szemtelenségével, jellemtelenségével, perfid módon dupirozta a választókerületi összes intelligentiát. —

Ugyan is a volt Deákpártnak és a volt ellenzéknek egyesülése céljából f. évi Junius 11-ére Szeniczére meghívott választók nagy számmal összegyűlvén: egyhangulag elhatározták, hogy előbbi politikai párt állásaikat elhagyva szabadelvű párttá alakulnak.

Ennek folytán mint is új párt megalakulván szervezkedett vagyis elnököt és 23 tagú bizottságot választott, a kinek jegyzőkönyvileg erkölcsi kötelességül tétetett, a pártnak és az ez által felléptetendő képviselő-jelöltnek megválasztatása érdekében minden törvényes módon közreműködni.

Ezen bizottságba beválasztatott Koronthály Ferencz ügyvéd úr is, a ki e megbízatást elfogadván erkölcsileg kötelezve volt, a párt által felléptetendő képviselő-jelölt mellett működni.

Ugyan ezen pártgyülekezetben Koronthály Ferencz ügyvéd úr volt az, a ki Buzinkay Pálnak, két utóbbi országgyűléseken volt képviselőnek eddigi működéseért hála köszönetet nyilvánítani indítványozott, a mi el is fogadtatván: jegyzőkönyvileg kijelentetett.

S miután az igen számos és az egész kerületi intelligentiát magában foglaló pártgyülekezet egyhangulag ismét Buzinkay Pált jövő országgyűlési képviselő-jelöltnek kikiáltotta, sőt miután Steffel Nándor oszuskói plebános úrnak abbéli ujabbi felszólítására: valjon nem találkozik netán valaki e gyülekezetben, a ki talán más valakit jelöltnek ajánlani kívánna, mély csend következett és csakugyan senki más jelöltet nem ajánlott volna, Buzinkay Pál, általános éljenzés között, a szeniczi kerület szabadelvű pártjának képviselő-jelöltjéül kikiáltatott.

Az egyetértésnek s egyetértelműségnek ily nagymérvű és ily általános határozott kifejezése mellett a kerületben Buzinkay Pál részéről és részére semmi választási mozgalom nem történt; a napok arkádiai csendben folytak le, mintha kép-

viselő választásról szó sem lenne. — Az intelligencia a hitben volt, hogy az 1875 Junius 11-iki pártgyülekezetben megválasztott 23 bizottsági tag a vidéken törvényes módon Buzinkay Pál mellett működik és hogy a Julius 7-ére kitűzött választás napján Buzinkay Pál úr fog egyhangulag — ellenjelölt nélkül — képviselőnek megválasztatni, s ezen jámbor hitben, ezen aléltságban, tétlenségben rejlik az intelligentiának hibája.

Ellenben Koronthály Ferencz úr nem nyugodott, hanem kéz alatt, csendben kortessei által, a kiknek jól megjegyezve — azon 23 tagú bizottságban beválasztását — (Junius 11-én) ő maga ajánlotta s a kik előterjesztésére a bizottságba jóhiszeműleg be is választattak; névszerint Belicza István szeniczi alperest, Drahos Pál s Kubanya János jabloniczi földművesek, Steffel Nándor oszuskói plébános által, maga részére működött, aláírásokat gyűjtetett s különféle ígéretek tett.

Döntőleg hatott azonban Belicza István szeniczi alesperes úr által az e kerületbeni kath. papoknak Steffel Nándor oszuskói plébánoshoz történt összehívása, a hol is a közös actió Koronthály Ferencz úr mellett elhatározottat s Kijáczai Antal szobotisti Anabaptistáknak kuratusa, Müller Jakab hradisti, Pawelka János dojcsi, Vietoris József sándorfői, Toller Gábor turolukai plébánosok és különösen Ronchetti Antal ferenczrendi szerzetes és a rohói plebániának ideiglenes administratora által — valóban sikeresen foganatosított is.

Azon papi konferentiának lefolyásáról, azon indokokról, melyek e tisztelendő úrat Buzinkay Pál elleni és Koronthály Ferencz melletti működésre indíták — természetesen senkinek, a ki azon körön kívül esik, biztos tudomása nem lehet; a mennyi azonban maguktól, azon tisztelendő úraktól a közönségbe átszivargott, ezeket Koronthály

Ferencz úr állítólag azzal hódította volna meg, hogy magát írásban lekötötte: miszerint a polgári házasság és az egyháznak az államtóli elválasztása ellen fog szavazni.

Azon közönséges kortesfogásokról, hogy például tót atyánkfainak azt ígérte: miszerint ha képviselőnek meg fog választatni, egy év alatt Szeniczén és Sasvárot 4 osztályú tót nyelvű reáliskola fog felépülni és a bezárt tót gymnasiumok ismét felnyitattatni; hogy sokaknak hivatalok, másoknak fiaik számára stipendiumok megszerzését ígérte, hogy bizonyos Herber Lőrincznek brünni bankárnak és e vidéken névszerint Rohó községben mintegy 9 évvel ezelőtt egy kis csinos birtokot szerzett, igen jóra való embernek, Lipót nevű hiszékeny fiát a magyar nemességgel diszittetni vállalkozott stb. stb, ezekről mint kisszerűségekről kár szólni, ezek a többi erősb vonások közt elvesznek:

Egyike ezeknek azon perfid nyilatkozata, melyet 6 nappal a választás előtt vagy is Julius 1. Szeniczén a nyilvános piacon Vagyon István szolgabíró úr és más öt tisztes úri ember előtt minden felszólítás nélkül jöknényt tett, mondván: „hogy őt — nohabár több részről felszó-
„lított — igaztalanul subsummálják, mintha ő mint képviselő-jelölt fellépni szándékának; hogy ez nekie eszébe
„sem jut, hogy ő Buzinkay Pál mellett nyilatkozott még
„Nyitrán s ezután itt Szeniczén, hogy mint bizottsági tag mellette működik és hogy azt hiszi, hogy Buzinkay Pál egyhangúlag — ellenjelölt nélkül — fog
„képviselőnek megválasztatni.

Ezt mondta f. é. Julius 1-én és már harmadnapra vagy is Julius 3. arról értesíté írásilag Zmer-tych Károly urat, úgymint a szeniczi választókerület szabadelvű pártjának elnökét, hogy a választók jelentékeny számának határozottan kifejezett óhaja folytán, a szeniczi választó kerületben a szabadelvű párt részéről a képviselő jelöltséget elfogadta légyen.

Ily körülmények között, a midőn Julius 3-án a kerületi választók nagyobb száma titokban már is Koronthály Ferencz úr részére adott szóval, sőt sokan irásilag levoltak kötve: a Buzinkay Pál pártbeli intelligentiának voltaképen csak is két napja, úgymint Julius 5-ke és 6-ka maradt fenn jelöltje melletti működésre, s valóban csak is ezen két napon átjárta be Buzinkay Pál ezen kerületbeli 34 helység közzül 10 helységet, a többi 24 helységben nem maradt fenn többé ideje megjelenhetni.

S így történt, hogy Buzinkay Pál, az értelmes, tudományosan művelt, becsületes, jellemes férfit 698 szavazattal a tudatlan, szemtelen, hazug, becsstelen szédelgő Koronthály Ferencz 808 szavazata ellenében 100 szavazatnyi kisebbséggel megbukott.

Az intelligentiának ezen veresége főleg azért oly fájdalmas, mert csakis önmagának hiszékenységének, tetlenségének, jámborságának tulajdonítható, s mert a választók tömege ilyféle vezérlet — mint is Koronthály Ferencz úré és a kath. papoké — alá kerülván, a józan haladási eszmének nem könnyen lesz megnyerhető.

Igen találóan nyilatkozott e választásról egy szomszédos kerületi pap, aki ugyan is Julius 7-én — a szeniczi választás napján ide megjelenvén s látván, mily buzgósággal működik a kath. papság Koronthály Ferencz úrnak megválasztatása érdekében, nyilvános piacon Steffel Nándor oszuskói plébános úr és több collégái irányában következőleg nyilatkozott:

„És ti, a kik az úr Isten szent igéjét, az evangéliumot hirdetitek, s a népet a tiszta erkölcsre tanusítani, vagytok hivatva *ily* ember mellett működötök?! — valóban kár a fáradságért, ily embert igen könnyen kaptathattok volna, ha az illavai fegyház igazgatóját megkeresíték, hogy küldje nektek vendé geinek akár melyikét

Buzinkay Pál
 1871. évi választás

Úgy látszik, mintha Főtisztelendő szomszédunk jól ismerné Koronthály Ferencz urat. —

Jellemrajzom történelmi részének ekképeni befejezése után szükségesnek találom indokolni ez iratomnak hasznosságát.

Irtam ezt 1-ör azért, hogy a törvényhozó testületnek, különösen pedig a képviselő háznak minden egyes tagját Koronthály Ferencz úrral megismertessen; jól tudom, hogy igen sokan azt fogják mondani, hogy miután csekély igénytelen önmagam sem ismerik, el sem fogadhatják tőlem Koronthály Ferencz úrnak bemutatását; s ezeknek igazuk lenne, ha ez ajánló levelem csupán expositióból állana, minthogy azonban fentebbi állításaim nagyobb része okmányokkal támogatatik s így azoknak valósága iránt kétség sem támadhat; és miután bemutatásom nem is oda irányúl, hogy az igen tisztelt képviselő úrakat Koronthály Ferencz úrral közelebb érintkezési viszonyba hozzam; hanem inkább tőle lehetőleg elvonjam: azt hiszem, hogy objektív jó indulatomat elismerni s bemutatói szerepemet megbocsájtani sziveskedendnek.

S miután továbbá erőssen azt tartom: hogy a tisztelt képviselő úrak annyi erkölcsi érzülettel, becsületérzéssel s férfiúi jellemmel birandnak, miszerint a ház minden egyes tagjától megköveteljük, hogy az: *bonae famae et honestae conditionis homo* legyen, az pedig, a ki nem ilyen, mint például Koronthály Ferencz úr, a magyar törvényhozói szentélyből csúffal kiüzessik; ezen embernek a képviselők házába való bemenetelét lehetleníteni fogják.

Lesznek még egynéhányan az igen tisztelt képviselők soraiban, a kik az ilyféle parlamenti linchnél jelen voltak, s tán benne részt is vettek; a kik még hallják néhai Beöthy Ödönnek szavait: „én itt valami büzt érzek!“ s kik jól tudják, hogy ennél több sem kellett, hogy Tagen a tereméből kiüzessék s abba soha többé vissza ne térjen.

Lesznek még egynehányan, a kik igen jól fognak emlékezni Uraynak — különben tiszta jellemű és szellemileg művelt embernek — politikai külön párt állásánál fogva inscenirozott fogadtatására, a ki szintén mint Tegen alig tudott a tekintetes karok és rendek termékből menekülni s üldöztetése még az utcán is a kissebb publicum részéről folytattatott.

Szintén kimaradt az tilésekből; és a midőn ez iránt néhai dicső emlékű József főhercegnél országunk felejtetlen nagy Nádoránál panaszt emelt, ez azt felelé Uraynak: „Ily általános nagyszerű manifestatiók ellenében nincs semmi segítség — ezt tűrni kell.“

Legtöbben lesznek azonban, a kik Dobrzan-szkynek 1861-ik évbene nagyszerű kiutasítására fognak emlékezni.

A magyar parlamenti életben van tehát több praecedens arra nézve: hogy az általános országos indignatio de facto határozott.

Sziveskedjenek az igen tisztelt képviselő urak Koronthály Ferencz urat úgymint nyitra-szeniczi kerület képviselőjét erkölcsi és becsületi oldaláról meglátolva, saját önbecsük, állásuk, férfias jellemük érdekében, cselekedni; — Önök nem csak korbeli, hanem Önök történeti személyek is, Önökre a jelenkoron kívül az utókor is néz.

A szabadelvű párti képviselők bizonynyal át lesznek hatva Tisza Kálmán vezérüknek ő Nagyméltóságának lovagias és puritán szellemétől; s miután oly igen nagy többségben vannak, hogy ezen embernek, ezen mauvais sujetnek (a magyar-nak hála Isten ily főjta emberre még nincsen kifejezése) — a ki a szabadelvű pártnak zászlója alatt főleg azon célból akarta magát a törvényhozói terembe becsempészni: miszerint a képviselői immunitásnak bő palástyába burkolva, az eddig elkövetett és jövőre netalán elkövetendő vétségek bünhődését

kikerülje, voksára nem szorulnak, s miután e szerint ama parlamenti exigentiára, mely szerintsokszor kétes magánjellemű emberek is a pártban megtüretnek — (a mint ezt az 1874. 33. t. c. is megengedni látszik) — ügyelni szükségük sincsen: körükbe befogadni biztonnal nem fogják.

A Sennyeyféle párt mint is de natura és par-excellence lovagias párt — nem kétlem — tudni fogja, mit tegyen ezen emberrel mint országos képviselővel.

A mi pedig függetlenségi pártot illeti, ez biztonnal egy percig sem fogja felejtani nagy mesterének Kossuth Lajosnak erkölcsi tisztaságát; meg fogja önmagát becsülni azzal, hogy Koronthály Ferenczel, mint collegával, egy terembe nem fog ülésezhetni.

S általán magasb közművelődési szempontból véve a dolgot, minden pártbeliek meg fognak emlékezni Washington ama szavaira: „hogy a becsületesség s igazlelkűség minden viszonyok között mindig a legjobb politika;“ s oda fognak törekedni, hogy azon a sajtóban, valamint a közéletben is Európaszerte elpanaszolt erkölcsi depravációnak s corruptiónak*) valahára némi gát vettessék, ezen gátépítésnek megkezdésére — az iskolán kívül — az országgyűlési képviselőiház van első sorban hivatva; itt kellene a purismus zászlóit minden oldalon kibontani s magasán lobogtatni; a közerkölcsiség azon kozmopolitikus jeltorony, melyfelé minden politikai hajósnak — akár nagy tengeri hajón, akár kis bárkán hajókázzék, akár mily nemzetiségi öltönyt viseljen is — utóvégre törekednie kell.

*) Kérem a magyar nyelvőrt, hogy ezen apáink előtt ismeretlen, de egy idő óta honnunkban is megfogamzott sölt elterjedt mák-virágféle növénynek kellő megnevezéséről komolyan gondoskodni sziveskednék.

2-or Irtam ezt azért, hogy a méltóságos főrendi háznak minden egyes mélyen tisztelt tagja ezen új képviselő úrról legalább is annyiban vegyen tudomást, miszerint ha vegyes ülésekben vele netán közelebb érintkezésbe jönniök kellene, ruháikat mielőbb jól kikeféltetni ne felejtsek.

3-or Irtam a Nagyméltóságú magyar kir. kormány minden egyes t. tagjának a végetti értesítésére, hogy Koronthály Ferencz úrnak – valószínűen többször ismétlődő tisztelkedéseit – mindég egy utóbb következő „Geschäft“ kezdeményezéül venni s általán nagy ügyessége iránt jó eleve kellően tájékozva lenni méltóztassanak.

4-er Irtam a Főmagasságú bibornak úr országunk herceg-primása és az esztergomi érsekség összes főtisztelendő úrainak számára azon célból: miszerint ezek valahára a képmutató pharisäusnak álcája mögé pillantván Koronthály Ferencz úrnak valódi arcát láthassák.

5-ör Irtam a Nyitra megyei Méltóságos főispány, a t. tisztviselők és bizottmányi tagoknak üdvös információjául.

6 or Irtam a Nagyméltóságú m. kir. kuriának, a Méltóságos m. kir. főügyészségnek és a Tekintetes pozsonyi kir. pósa-főigazgatósának köteles és alázatos értesítése végett: miszerint ezen igen tisztelt hatóságok az ezen iratban foglalt jelenségek s tények alapján, a netán szükségeseknek mutatkozandó vizsgálatokat megtétetni s azok eredményeihez képest intézkedni kegyeskedjenek.

7-er Irtam a pozsonyi ügyvédi kamarának és annak területén lakó minden egyes ügyvédnek kellő információjá végett: miszerint ezek is az ügyvédi osztály becsületének megóvása tekintetéből a kellő intézkedéseket megtenni, illetőleg kezdeményezni sziveskedjenek.

8-or Irtam a magyar és osztrak időszakai sajtónak mint is a közvélemény hatalmas vezetőjének és a

közérkölciség megvesztegethetlen úrének szükséges értesítésére: miszerint ez is tudomásul vevén Koronthály Ferencz ügyvéd, szeniczi kir. póstamester s utóbb nyitra-szeniczi kerületi országos képviselő úrnak viselt dolgait, azokat olvasóinak tág körében is, önoltalmuk s önvédelmük érdekében köztudomásra hozni sziveskedjenek.

9-er Irtam Dr. Rábel Arnold bécsi ügyvéd úrnak a személyére vonatkozó sértő gyanúsításnak: mintha ő felbatalmazvány nélkül Koronthály Ferencz úr ellen bűnvádi feljelentést tett volna, alkalmas elhárítása s ügyvédi s férfiúi reputációjának helyreállíthatása végett.

10-er Irtam brünni illetőségű Herber Lipót úrnak, és Koronthály Ferencz úr mellett szavazott választóknak szégyenletés; valamint az ellene szavazott választóknak önelégült s megnyújtató felismerésére.

11-er Irtam végtére azért: miszerint Koronthály Ferencz ügyvéd, kir. póstamester s legutóbb országos képviselő úrnak alkalmat szolgáltatassak, magát igazolandó ellenem sajtó pernek megindítását kérvényezni, a mikor is rég óhajtott alkalmam nyílnék, nekie szemtől szembe, a sajtóbírótság előtt elmondani mind azt, a mit is az igen tisztelt közönség iránti tiszteletből elhallgattam.

A hazsanyi esküdtek országvilág szerte mint ismertek és egyszerűen mint becsület-emberek ismertek; nincs közöttük egy is, a ki a becsületnek magasztos s gyöngéd érzével ne bírna, a ki megvásárolható megvesztegethető ember, s valaminek önmaguk közt is lennének és alán megvesztés azon állított tagtársukat, a ki a becsületességnek országvilágban csak egy hajszálynira is eltérni találna: úgy meg tudják tisztelni a vidéki becsület-embert is s megvetésük súlyos átkával illetik mind azokat, a kik a becsületességnek útjáról valóban letértek. —

Országos helyesléssel találkoztak ez iránybani már is többrendű verdictjeik; nem néznek ők a becsület ösvényéről letértnek netáni magas címére, és ha a gazember (nem vonatkozva Koronthály Ferencz úrra) ezen őt megillető címmel illetetik s ezen helyes címe nekie feketével fejéren nyomtatva megadatik, nem késnek kijelenteni, hogy azon cím nekie jogszerűen megadott, hogy azon valódi gazember becsületében meg nem sértetett, meg nem sértethetett: mert becsülete nem volt, mert a mi róla nyomtattatott, az az utolsó betűig mind való igazság volt.

De szintűgy ismeretes a pozsonyi esküdteknek bátorsága is; hálásan fog Szenicz vidéke örök időkre megemlékezni az 1848-ik évi derék, hazafias pozsonyiaknak hősi segélyéről; — és miután ők maguk mint hősök a bátor szót (mely Schiller szerint „tett“ is) kellően tudják méltatni: bizonynal helyeselnék, hogy találkozott egy bátor ember, a ki a valóságot az igazságot nem csak szóval, de nyomtatványban is ki merte mondani.

S miután mind azon tények, a melyek ez iratban foglaltatnak bebizonyíthatók, sőt már is ez iratban — hivatkozólag az okmányokra — bebizonyítottak. egy percig sem kétlem, hogy esetleges verdictjük „nem bűnös“ lenne.

P. Kovácsy
Magyar Kir. Szolgálati Titkárság
 DE BALLAGI GÉZA

